

Hållbarhetsrapportering 2017

SMA Mineral AB

SMA Mineral AB – Hållbarhetsrapportering 2017

Affärsidé

SMA Mineral AB med dotterbolag verkar i Sverige, Finland, Norge och Estland. Affärsidén är förädling av stenmaterial, i huvudsak, men inte begränsat till karbonatsten. Förädlingen ska vara värdeskapande för alla intressenter i vid mening. D.v.s. ägare, anställda, anställdas anhöriga, kunder, leverantörer, närboende som påverkas av verksamheten, föreningar och samhället i stort.

Förädlingen av stenråvaran innefattar loss hållning, krossning, siktning och i förekommande fall bränning av karbonatsten till bränd kalk och dolomit. Även släckt kalk produceras och brytning av kiselrika mineraler.

Produkterna transporteras till konsumenter med lastbil, järnväg och båt. Produkterna används bland annat inom stål-, pappers- och massaindustri, bygg- och anläggningsindustri. Tillkommer gör att bolagets produkter har en positiv påverkan på luft- och vattenmiljö inom flera användningsområden, till exempel då de används för rening av rökgaser och vatten, eller när produkterna, för att motverka förorening, sprids till mark samt i sjöar och vattendrag.

Riskhantering

Risker inom miljö, sociala förhållanden och korruption värderas och bevakas bland annat genom att interna och externa revisioner kopplade till ledningssystemen ISO 9001 (kvalitet) och ISO 14001 (miljö) genomförs. Vidare att ekonomisk redovisning och redovisningen av bolagets utsläpp av växthusgaser kontrolleras av externa revisorer. Därtill deltar representanter från ledningen i årliga arbetsplatsträffar där en bred representation av personalen deltar. Detta med syfte att årligen analysera den lokala verksamheten utifrån olika aspekter av verksamheten så som ekonomi, anläggningarnas prestanda inklusive risker inom arbetsmiljö, sociala förhållanden, miljö, teknik med mer. Faktorernas påverkan på t.ex. kundförhållanden och resultat analyseras, handlingsprogram prioriteras och fastläggs i arbetsgrupper där ledningspersoner deltar. Revisioner och verksamhetsanalyser dokumenteras skriftligt. Bolagets ledningspersoner är på så vis engagerade i löpande verksamhet och återrapporterar till övrig ledningsgrupp om lokala förhållanden och eventuella avvikelser.

Ledningsgruppen gör vidare årliga avstämningar av målluppfyllelse av indikatorer avseende ekonomi, förbrukningstal, miljöprestanda, mål avseende arbetsmiljö. Vidare värderas även sociala förhållanden genom mätning av genomförda medarbetarsamtal, att personalen är involverad och medveten om planeringen av verksamheten.

Miljöriskanalyser utgör en naturlig del av lagstadgade tillståndprocesser för företagets olika verksamheter. Därutöver finns bolagets miljörisker och påverkan utvärderad i separat analys. Den dominerande miljöpåverkan av bolagets verksamhet utgörs av utsläpp av växthusgaser i form av koldioxid. Bolaget är en del av Europeiska Unionens handelssystem för växthusgaser. Dessa utsläpp mäts, blir reviderade av extern part och rapporteras till myndigheter.

Övriga miljörisker såsom buller, utsläpp av t.ex. stoft till luft, eller utsläpp till vatten regleras i miljötillstånd. Efterlevnad av tillståndsvillkor utvärderas årligen av tillsynsmyndigheter. Eventuella störningar avseende sådana faktorer är att betrakta som lokala och de är kortvariga i de få fall med korta perioder där av myndigheter fastlagda begränsningsvärden inte kan innehållas. Sådan störning

är vanligtvis helt utan risk för människa och miljö och betraktas därför som mindre allvarlig störning. Utsläppen mäts, ställs som nämnts i relation till referensdokument rörande bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatser för cement och kalkindustri. Bolaget följer upp avvikelser, när begränsningsvärden temporärt inte kan innehållas och vidtar snarast möjligt relevanta motåtgärder.

Miljö

SMA Mineral ABs miljöarbete styrs av en övergripande miljöpolicy samt även övergripande mål avseende miljö i en femårig planeringscykel. Företaget är certifierat enligt miljöledningssystemet ISO 14001.

Brytning av stenråvara påverkar miljön genom att landskapsbilden påverkas irreversibelt där råvaran tas ut från naturen. Vidare påverkar verksamheten i samband med brytning omgivningarna med buller från maskiner och vibrationer i samband med sprängning. Omfattning av och metoder för brytningen riskvärderas avseende påverkan av olika miljöaspekter. Även lokala anläggningar där stenråvaran förädlas i olika processer som t.ex. krossning, malning, bränning och släckning provas och riskvärderas på samma sätt som täktverksamheten. Villkor för verksamheterna regleras i miljötillstånd, vilka beslutas av myndigheter efter prövning och värdering av relevanta miljökonsekvenser av verksamheten.

Förädling av karbonatstenar till bränd kalk och dolomit medför att koldioxid avgår till atmosfären från stenråvara och från de bränslen som används. Bolaget verkar inom det EU-gemensamma handelssystemet för växthusgaser och de lokala anläggningarna tilldelas utsläppsrätter i en omfattning som regleras av historiska produktionsnivåer, expansionsinvesteringar m.m. SMA Mineral AB Norra Europa släppte under 2017 ut ca 648 000 ton koldioxid. Mängden är preliminär, men verifieras via externa revisioner före slutrapportering till berörda myndigheter i de olika länder där koncernen verkar.

I bolaget används betydande mängder energi i form av olika bränslen. Dessa utgjordes 2017 till stor del av restgaser från näraliggande verksamheter samt av återvunna restoljor samt kol. Tillkommer gör en betydande användning av elenergi för att driva processerna. Bolaget omfattas i Sverige av lag om energikartläggning av stora företag. Rapportering till myndigheten har genomförts enligt regelverket med uppgifter om historisk energiförbrukning och med en sammanfattande rapport som färdigställs till 2018-03-31.

Bränning av kalk- och dolomitsten innebär förutom utsläpp av koldioxid till atmosfären också utsläpp av luftföroreningar i form av t.ex. svaveldioxid, kväveoxider, koloxid, kolväten, tungmetaller och dioxiner. Varje anläggning har miljötillstånd där utsläppen av luftföroreningar riskvärderats och jämförts med luftkvalitetsnormer, bästa tillgängliga teknik enligt BAT-slutsatser för cement och kalkindustri och i förekommande fall för avfallsförbränningsanläggningar. Anläggningarna drivs 24 timmar/dygn och 330-365 dygn/år. Bolagets mål är att alla anläggningar ska uppfylla BAT-slutsatser avseende utsläpp och energiförbrukning vid normal drift så som Industriutsläppsdirektivet föreskriver. Antalet driftstörningar i reningsanläggningar som medför tillfälliga överskridanden av begränsningsvärden ska enligt bolagets övergripande målsättning vara färre än 5/år (antalet avser bolagets alla anläggningar).

Samtliga anläggningar uppfyller BAT-slutsatser avseende specifik energiförbrukning och utsläpp förutom att en scrubber i kalksläckare i Rättviks kalkverk inte med säkerhet uppfyller stoft enligt BAT

(20 mg/Nm³ vid normal drift). Dispens har sökts och erhållits för en nivå upp till 50 mg/Nm³ till 2019-06-31. Denna nivå innehålls med god marginal. 6 mätningar har genomförts under 2017 och dessa visar på medelvärde 19 mg/Nm³, d.v.s. strax under nivå för BAT, men med otillräcklig marginal.

Antal anmälningar om driftavvikelse, eller annat överskridande av begränsningsvärden har under 2017 varit 11 stycken. Målet är max 5 överskridanden och har således inte innehållits. 6 av avvikelserna härrör från driftavbrott i en enskild mätutrustning för emissioner till luft. Utrustningen har bytts mot ny och mer driftsäker utrustning. I övrigt har ytterligare en avvikelse identifierats som är av annat slag än av tillfällig natur. Utrustning för vattenrening i Västerås är inte tillräckligt driftsäker i förhållande till riktvärden, men den uppfyller gränsvärden med god marginal.

Bolaget bidrar med ekonomiska och personella resurser till branschgemensam forskning genom Minfo. Som exempel kan nämnas stöd till Linnéuniversitetet för forskning rörande odling av alger för att binda koldioxid. Algerna kan komma till användning för produktion av olika produkter samt som koldioxidneutralt bränsle. Vidare är och har bolaget bidragit till stöd rörande forskning om lagring av koldioxid, CCS.

Nedan återges i korthet övriga händelser och aktiviteter inom miljöområdet 2017.

- Förundersökning om Miljöbrott i Boda Kalkverk (Otillåten miljöverksamhet), överskridande av villkor om stoftutsläpp) har lagts ned.
- Tillståndsprocess för täkttillstånd Stucks på Gotland – Högsta Förvaltningsdomstolen avlog SMA Mineral ABs yrkande om att ogiltigförklara Regeringens beslut att utvidga Bästeträsk Natura 2000-område till att omfatta bland annat huvuddelen av bolagets fastighet.
- SMA har överklagat Regeringens beslut om utvidgning av Bästeträsk Natura 2000-område till Europadomstolen.
- Tillståndsprocess för täkttillstånd Stucks på Gotland – Högsta domstolen (HD) har beslutat att inte ta upp SMA:s klagan med anledning av Mark och Miljööverdomstolens (MÖD) för företaget negativt domslut från 2016-09-01. Förhandling för avgörande i MÖD av hela ansökan är utsatt till 2018-05-21 till 22.
- Första steg (samråd med myndigheter och allmänhet) har tagits i oktober 2017 i tillståndsprocess för brytning av 900 kton/år kalksten i Klintehamn, Gotland.
- Proverperiod pågår med utlastning av 100 kton kalksten från hamnen i Klintehamn i samverkan med SMA. Proverperioden är en förutsättning för att söka tillstånd för ökad transportvolym från hamnen. Idag har hamnen ett tillstånd på 325 kton/år för alla godsslag. Idag är ca 100 kton/år tillgängligt för andra produkter, t.ex. kalksten.

SMA innehar nödvändiga tillstånd för verksamheten.

Sociala förhållanden

Företagets värdegrund uttrycks i varumärket och olika policys, så som personalpolicy, policy rörande kränkande särbehandling (ny) arbetsmiljöpolicy, inköspolicy m.m. Dessa dokument klargör vikten av att alla aspekter av lagar och förordningar samt god affärsetik, d.v.s. alla former av konkurrensbegränsande åtgärder samt korruption är otillåtna. Bolaget och dess anställda ska verka för jämställdhet, etnisk mångfald och alla människors lika värde. Bolaget verkar för en säker

arbetsmiljö och ska motverka psykisk ohälsa. SMA Mineral är verksamt i olika länder, men oavsett lokal lagstiftning ska bolaget och dess anställda verka för att verksamheten inte på något sätt kränker mänskliga rättigheter, bidra till barnarbete eller korruption.

Bolagets ledning har i arbetet med att ta fram och förankra bolagets varumärke betonat värdeorden, kompetens, pålitlighet, flexibilitet och nytänkande. Arbetet med att formulera varumärket och värdegrunden har bedrivits i en bred grupp som omfattade en hög andel, mer än 30 % av de anställda. Vidare presenteras och diskuteras varumärke och bolagets värdegrund årligen vid arbetsplatsträffar, ofta med ledningsrepresentant närvarande. Under värdeordet pålitlighet betonas ärlighet i form av laglydnad och att nolltolerans råder beträffande alla former av korruption och oskäligen förhållanden så som barnarbete. Ledningen är aktiv i affärsverksamheten, se separat avsnitt om riskhantering ovan. Ledningen har därmed god insyn och har inte funnit att förtroendet har missbrukats av någon av bolagets anställda.

Vid rekrytering av nya medarbetare ska, vid lika kompetens, mångfald avseende ålder, kön, etnicitet prioriteras. Bolagets anställda är huvudsakligen av manligt kön, se tabell nedan.

Land	2016 Antal	2016 Andel män %	2017 Antal	2017 Andel män %
Sverige	109	86	109	87

Alla enheter ska arbeta förebyggande med systematiskt arbetsmiljöarbete. Detta genom att regelbundna skyddsronder genomförs och att nya arbetsuppgifter och processer ska analyseras avseende arbetsmiljörisker. I den svenska skyddskommittén är ledamöter från Norge och Finland adjungerade. Koncerngemensamt arbete drivs med syftet att lära av varandra och därmed utveckla och säkerställa en säker arbetsmiljö. Under 2017 har tre koncerngemensamma skyddskommittémöten hållits. I övrigt bedrivs arbetsmiljöarbetet lokalt.

Bolaget följer utvecklingen avseende olycksfall och jämför sig med Europeiska branschkollegor avseende LTI (antal olyckor med förlorad arbetstid/miljon arbetade timmar). Under 2017 arbetades 307 805 timmar och LTI blev 22,7 olyckor med förlorad arbetstid/miljon arbetstimmar, vilket överskrider bolagets mål att LTI ska vara mindre än 10. Medeltal för europeisk kalkindustri 2015 var 10,47. Vidare överskreds målet att ingen olycka ska ske som medför frånvaro mer än 4 timmar. 7 olycksfall med sjukskrivning mer än 4 timmar rapporterades 2017. Därutöver rapporterades 12 olyckor utan sjukskrivning, 3 allvarliga tillbud och 154 riskobservationer. Skyddskommittén har beslutat att sprida statistiken för 2017 brett i bolaget, samt att statistiken ska diskuteras på arbetsplatsträffar med syfte att öka medvetenheten om verksamhetens risker. Vidare att man lokalt resonerar om och vidtar lämpliga åtgärder för att sänka olyckstalen ytterligare.

Bolaget följer upp ledarskapet avseende dess förmåga att involvera personalen i verksamheten med mål rörande genomförda medarbetarsamtal, personalens delaktighet och kännedom om verksamhetsplaner:

Vad	Mål	Uppfyllelse
	%	%
Medarbetarsamtal	100	65
Medarbetare delaktig i utformning av verksamhetsplan	100	59
Medarbetare känner till verksamhetsplan	100	94

Bolaget bidrar till personalens friskvård genom att lämna ekonomiskt stöd till olika fysiska aktiviteter. Stödet anpassas efter lokala förhållanden på respektive verksamhetsorter.

I lokalsamhället stöder bolaget även vissa föreningar, t.ex. i Rättviks kommun får golfklubben och Ore fiskevårdsförening visst ekonomiskt stöd. På Gotland lämnas stöd till Fårösunds byggdeförening och i Torneå firades Kalkkimaas 100-årsjubileum under 2017 med stort engagemang från anställda, deras anhöriga, övriga närboende och kunder.

Rapportens omfattning

Rapporten avser SMA Mineral AB, org. nummer 556206-3874.

Persberg 2018-04-05

Daniel Juvél